

Okul Öncesi Eğitim Nedir? Ne Değildir?

Okul öncesi eğitim, örgün eğitimin ilk basamağını oluşturmakta olup 3-6 yaş aralığındaki çocukların; motor, bilişsel, sosyal ve duygusal, dil ve öz-bakım alanlarında desteklenerek var olan potansiyellerini ortaya çıkarmalarını ve en üst düzeyde geliştirmelerini amaçlayan, programlı ve sistemli bir **eğitim sürecidir**.

*Okul öncesi eğitim öz bakım becerilerini de destekler biçimde, bütünsel gelişimin amaçlandığı bir eğitim kademesidir. Öz bakım becerilerinin desteklenmesi bakım hizmetlerinin sunulması olarak algılanmamalıdır. Okul öncesi eğitim kurumları kreş veya bakımevi değil bir eğitim kurumudur.

*Okuma yazmaya hazırlık etkinlikleri **çocukların okuma yazma öğrendikleri bir süreç değildir**.

Ancak okuma yazmaya hazırlandıkları, heveslendirildikleri, ilgilerinin artırıldığı bir dönemdir. Masa başında yapılan kitap / kavram / çizgi çalışmaları olarak görülemeyeceği gibi çocuklara okuma ve yazma öğretmek olarak da algılanmamalıdır.

*Okul öncesi eğitim; **basamaklıp hazır birtakım kesme yapıştırma çalışmalarından ibaret değildir**. Okul öncesi eğitimde oyun temelli öğrenme sürecinde; tüm etkinlik türlerine (Türkçe, matematik, okuma yazmaya hazırlık, drama, fen, oyun, hareket, sanat ve müzik etkinlikleri) dengeli bir biçimde yer verilir.

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİNİN AMACI NEDİR?

*Okul öncesi eğitimle çocukların; motor, bilişsel, dil, sosyal ve duygusal gelişimleri ile özbakım becerileri desteklenerek kişilik gelişimleri eğitimin temel hedefleri doğrultusunda güçlendirilir.

*İlköğretime hazır bulunuşluklarına katkıda bulunacak bilgi, beceri ve tavırlar kazanmalarına yönelik çalışmalar yapılır.

Okul Öncesi Eğitimin Çocuğa Katkıları

1.Bilişsel Gelişim; Eşleştirme, sınıflandırma, gözlem yapma ve tahmin etme gibi bilimsel süreç becerilerini kazanırlar. Kitapları incelemek, boyama ve

çizimler yapmak, yetişkine duygu ve düşüncelerini yazdırmak gibi faaliyetler dikkat, algı ve bellek gibi bilişsel süreçleri destekleyerek erken okuma ve yazma yetilerinin gelişmesine yardımcı olur.

2.Dil Gelişimi; Bu dönemde çocukların sözcük dağarcığı gelişir. Kendi görüşlerini ve düşüncelerini ifade ederken dili etkili bir şekilde kullanırlar.

3. Sosyal ve Duygusal Gelişim; Çocuklar ilköğretime hazırlanırken paylaşmayı, işbirliğini, sosyalleşmeyi ve birlikte çalışmayı öğrenirler. Çocuğun sosyal ve duygusal olarak kendi işini kendisinin yapması, sorunlarının üstesinden gelmesi ve bazı kararları kendisinin vermesi özgüvenini geliştirir.

4. Motor Gelişimi; Katlama, boyama, kesme, kalem kullanma gibi etkinliklerin yapılması sonucu çocukların ince kas hareket becerileri gelişir. Koşma, zıplama, tırmanma gibi etkinliklerin yapılmasıyla da kaba motor hareket işlevleri kullanılır ve gelişir. “

5. Öz Bakım Becerisi; çocuklar kendi bakımlarını yapabilme, sorumluluk alabilme ve yaşam becerisi edinme alanlarında gelişirler. Çocukların bedeni ile ilgili temizlik kurallarını uygulaması, tuvalet gereksinimine yönelik işleri yapabilmesi, yeterli ve dengeli beslenmesi, sağlığı ile ilgili önlemleri alabilmesi desteklenir.

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE ETKİNLİKLER

Okul Öncesi Eğitimde Matematik Etkinlikleri, Oyun Etkinlikleri, Hareket Etkinlikleri, Türkçe Etkinlikleri, Drama Etkinlikleri, Sanat Etkinlikleri, Müzik Etkinlikleri, Fen Etkinlikleri, Açık Hava Etkinlikleri, Alan Gezileri, Okuma-Yazmaya Hazırlık Etkinlikleri yapılmaktadır.

Çocuğun Okulda Bir Günü Nasıl Geçmektedir?

Okul öncesi eğitim kurumlarında çocukların okula gelişle birlikte günün başlangıcında "Güne Başlama Zamanına" yer verilmektedir. Güne başlama zamanında çocukların birbirlerine ve gün içinde yapılacak diğer etkinliklere uyum sağlamalarına yardımcı olunur. O günkü hava durumu, haftanın hangi günü olduğu, okula gelene kadar neler yapıldığı gibi konularda sorular sorarak çocukları sohbet etmeye yönlendirilir. Çocukların o günkü duygu durumları ile ilgili sohbet edilir, vücudun sağlıklı gelişimini destekleyecek egzersizler yapılır.

Güne başlama zamanı ardından "Oyun Zamanına" yer verilmektedir. Öğretmen rehberliğinde çocuklar öğrenme merkezlerine yönlendirilir ve onlardan bu zamanı planlamaları istenir. Oyun zamanı sadece sınıf içinde değil bahçede, açık havada da geçirilebilir. Oyun zamanı çocukların akranlarıyla iletişimlerinin ve etkileşimlerinin en fazla olduğu, çocuklara öz düzenleme fırsatları sunan bir süreçtir.

Oyun zamanı ardından çocuklarla beslenme (kahvaltı, yemek) zamanı için okulun/sınıfın uygun bir yerinde hazırlık yapılır. Bu süreçte öğretmenler,

çocukların düzenli olarak yemek yemelerini sağlamak için çocuklarla birlikte yemeğe katılırlar.

Etkinlik zamanında; Türkçe, müzik, matematik, drama, oyun, fen, hareket, okuma yazmaya hazırlık ve sanat etkinlikleri ile alan gezisinden biri veya birkaçı yapılabilir. O gün bu etkinliklerden hangisinin/hangilerinin yapılacağına grubun gereksinimine, belirlenen kazanımlara ve ayrılan süreye göre karar verilir.

Çocukların günlerini planlamaları, planladıklarını uygulamaları ve gün sonunda da yaptıklarını değerlendirmeyi öğrenmeleri önemli bir kazanımdır. Bu nedenle, günün sonunda yine bütün grup bir araya toplanır ve günün değerlendirilmesi amaçlı sohbet edilir. Günün sonunda ise eve dönüş hazırlığı yapılır.

Okula Uyum Süreci

Çocuğun okul öncesi eğitim kurumuna başladığı ilk günlerde uyum güçlükleri yaşaması beklenilen bir durumdur. Bazı çocuklar okula ilk başladıkları dönemde uyum sorunu yaşarken, bazıları önce iyi başlayıp belirli bir süre sonra tepki verebilirler, bazıları ise okula çok kolay uyum sağlarlar. Tüm bunlar doğaldır ve genellikle geçicidir.

UYUM SÜRECİNDE AİLEDEN BEKLENTİLER

Aileler, okula başlama sürecinde hem kendilerinde hem de çocuklarında gerçekleşebilecek kaygının normal olduğunu unutulmamalıdır. Ailelerin uyum sürecinin etkili olmasına katkı sağlamak için yerine getirmesi gereken sorumluluklar şu şekilde sıralanabilir:

1.Öncelikle çocuğun zihninde ilk önce okulla ilgili olumlu bir görüntü oluşması gerekir. Okuldan söz

ederken "Okulun çocuklar için düzenlenmiş özel bir yer olduğunu, orada çocukların hoşuna gidecek etkinliklerin yapıldığını, oyunlar oynandığını, okulun yeni arkadaşlar edineceği güzel bir yer olduğu" belirtilmelidir.

2.Aileler, çocuklarına okulunu ve öğretmenini tanıtmalı, öğretmene güven duymasını sağlayıp her türlü gereksiniminde öğretmeninden yardım isteyebileceğini anlatmalıdır.

3.Çocuk, herhangi bir uyum problemi yaşaması durumunda sınıfındaki diğer çocuklarla karşılaştırılmamalı, çocuğun benliğine zarar verecek ifadelerden (Örneğin "Ağlırsan sana kötü çocuk derler, seni okula almazlar.", "Seni bebeklerin gittiği sınıfa alırlar.") uzak durulmalıdır.

4.Aileler; öğretmen, okul ortamı, sınıf ortamı vb. konularda çocuğun yanında olumsuz söylemlerde bulunmamalıdır.

5.Aileler, okulda ne kadar zaman geçireceği, geliş gidiş saatleri konularında çocuklarını bilgilendirmelidir.

6.Öğretmen tarafından açıklanan programa, uygulama çizelgesine uyum sağlamalıdır.

7.Aileler eğitim öğretim sürecinde olduğu gibi uyum sürecinde de öğretmen okul yönetimi ile iş birliği içerisinde olmalıdır.

8.Çocukların zamanında okula getirilip zamanında alınması önemlidir. Diğer çocuklardan farklı zamanlarda okula getirilip, farklı zamanlarda alınan çocuklarda kaygı düzeyi artabilir.